

динамічних ринках.

Список використаних джерел

1. Filippo Sgroi, 2023. "Digital technologies to remove the information asymmetry in the food market," Smart Agricultural Technology, Volume 5, 100326, ISSN 2772-3755.
2. Kopalle, Praveen K. & Pauwels, Koen & Akella, Laxminarayana Yashaswy & Gangwar, Manish, 2023. "Dynamic pricing: Definition, implications for managers, and future research directions," Journal of Retailing, Elsevier, vol. 99(4), pages 580-593.
3. Minho, Cho & Fan, Ming & Zhou, Yong-Pin, 2009. "Strategic Consumer Response to Dynamic Pricing of Perishable Products". 10.1007/978-0-387-98026-3_17.
4. Harris M. & Raviv A., 1981. "A theory of monopoly pricing schemes with demand uncertainty," The American Economic Review, 71(3).
5. Rudolph, Thomas, Scheidegger, Gianluca, Barth, Elias, Linzmajer, Marc, 2019. "The Dose Makes the Poison - Dynamic Pricing Strategies and Their Influence on Consumers," Marketing Review St.Gallen, ISSN: 1865-7516, Volume: 36, Issue: 5, Pages: 22-31.
6. Neubert, Michael, 2022. "A Systematic Literature Review of Dynamic Pricing Strategies," International Business Research, Vol. 15. Pages 1-17.

Мірошниченко В.В.

Національний університет «Києво-Могилянська академія»,
к.е.н., доц., доцентка кафедри економічної теорії

ПРОБЛЕМИ ТА ОСНОВНІ НАПРЯМИ ЗБІЛЬШЕННЯ ОБСЯГІВ ГЕНЕРАЦІЇ ЕЛЕКТРОЕНЕРГІЇ В УКРАЇНІ ЗА УМОВ ІНТЕНСИВНИХ ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ РФ ТА У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД

Питанням збільшення генерації електроенергії в Україні за умов інтенсивних бойових дій агресора приділяється все зростаюча увага зі сторони державних органів різних рівнів, комерційних організацій та науковців, що обумовлено важливим значенням функціонування об'єктів електроенергетики в забезпеченні виробничих та побутових потреб суспільства. Зважаючи на це, ворог намагається знищити якомога більшу їх кількість. Чисельність ударів по них зростає, а тому обсяги руйнувань збільшуються. Особливо це стосується ТЕЦ та ГЕС. За вказаних умов постає нагальна необхідність розробки ефективної стратегії збільшення обсягів генерації електроенергії в Україні з метою компенсації втрачених потужностей, врахування тієї обставини, що агресор намагається здійснювати їх подальшу руйнацію, а також необхідності забезпечення основних суспільних потреб та створення енергосистеми, що відповідає сучасним вимогам та практиці країн ЄС з використання відновлюваних джерел енергії (ВДЕ), а не простого відтворення потужностей, що функціонують на основі викопних енергоресурсів.

Інновації у становленні енергетичної системи в наш час значною мірою стосуються організаційних аспектів створення нових потужностей генерації електроенергії, перш за все в регіонах, де вони найбільше зруйновані, і в яких є потреби у забезпеченні електроенергією споживачів.

Важливим критерієм енергетичної стратегії України повинна бути її безпека, становлення якої дасть можливість зберегти існуючі та створювані потужності генерації електроенергії та сприятиме підвищенню ефективності енергетичної системи в цілому не зважаючи на агресію РФ. Вирішення проблем безпеки генерації електроенергії нашої країни можливе за умови впровадження децентралізованої моделі розміщення її потужностей, виведення яких з ладу в результаті військових дій агресора значно складніше порівняно із знищенням великих об'єктів у теплоенергетиці, а також ГЕС чи ушкодження АЕС. В наш час за існуючих в Україні умов актуальним є розосередження потужностей генерації електроенергії та спорудження захисних споруд на енергооб'єктах. При цьому, в 2024р. та в найближчій перспективі доцільно розміщувати мобільні потужності генерації, що використовують традиційні види пального, в

місцях, де в цьому є необхідність.

Проте головним напрямом формування системи генерації електроенергії в Україні має бути розвиток потужностей з використання ВДЕ, для розвитку яких Україна має достатній природний потенціал, котрий використовується поки що недостатньо. Так, частка використання в 2021р. річного потенціалу сонячної енергії становила 9,16%; вітрової – 0,24; енергії малих річок – 40,32; енергії біомаси – 0,27% [1,2].

Зеленій трансформації енергетичної системи України в нашій державі приділяється велика увага. До 2050р. згідно розпорядження КМУ від 21.04 2023р. № 373 плануються значні обсяги збільшення потужностей генерації відновлюваних джерел, зокрема, вітрових електростанцій (ВЕС) – до 140 ГВт, сонячних електростанцій (СЕС) – до 94 ГВт [3]. Стримуючим чинником в реалізації цих планів є військова агресія рф. Але з часу повномасштабного вторгнення в нашій державі за рахунок приватних інвесторів було введено в експлуатацію нових генеруючих потужностей ВЕС – 157 МВт, СЕС – 56 МВт, БІО – 23 МВт [4]. Темпи зростання для досягнення задекларованих цілей поки що недостатні. Для їх підвищення важливе значення має залучення зовнішніх інвестицій та створення сприятливих умов, що стимулювали б вказаний процес. При цьому важливе значення має раціоналізація використання фінансової допомоги із-за кордону та заморожених зарубіжних активів рф.

Потребує удосконалення тарифна політика на ринку електричної енергії, в т.ч. щодо використання “зеленого” тарифу, яка б стимулювала інвестиції в розвиток об’єктів генерації, функціонування яких базується на ВДЕ, та заохочувала б фізичні та юридичні особи приймаючи участь в цьому виду діяльності [5]. Особливої уваги вимагає організація генерації електричної енергії з біомаси. У зв’язку з тим, що обсяги її вирощування піддаються регулюванню залежно від потреб отримання біогазу, то вказані енергооб’єкти можуть забезпечувати баланс в енергосистемах. Проте при проектуванні їх розміщення необхідно враховувати, що технологія отримання та використання біогазу відзначається підвищеною складністю.

У підвищенні питомої ваги електроенергії, отриманої з ВДЕ, у загальному її обсязі, важливе значення має удосконалення управління та законодавчої бази, що регулює функціонування і розвиток цієї сфери. З рекомендацій щодо покращення реалізації наявного потенціалу для розвитку відновлюваної енергетики України за умов агресії та в післявоєнний період значна роль належить новим напрямам, зокрема, водневим технологіям та становленню державно-приватного партнерства, а також покращенню механізмів формування безпекових систем [6,7,8].

В цьому відношенні для безпосередніх організаторів становлення потужностей та генерації електроенергії з ВДЕ актуальним буде наявність децентралізованих механізмів, що дозволить на місцевому рівні формувати відповідні програми розвитку об’єктів генерації та отримувати необхідні ресурси для їх реалізації [9].

Для успішної реалізації планів збільшення обсягів генерації електроенергії з ВДЕ під час та після війни необхідною умовою є реформування законодавства України та його адаптування до європейського, що буде сприяти вирішенню нагальних проблем розвитку енергетики в нашій країні та її інтеграції до енергетичної сфери ЄС. При цьому доцільно використовувати зарубіжний досвід, що стосується становлення та розвитку сфери безпечної відновлюваної енергетики, але використовувати його за умови обов’язкового врахування національної та регіональної специфіки наявних передумов та чинників, які впливають на її формування в нашій країні. Реалізація вказаних напрямів розвитку енергетики буде сприяти забезпеченню суспільних потреб України в електроенергії та зростанню адекватності енергетичної системи.

Список використаних джерел

1. Кудря С.О. Відновлювальні джерела енергії. Монографія. Київ : Інститут відновлюваної енергетики НАНУ, 2020. - 392 с.
2. Омельченко В. Сектор відновлюваної енергетики України до, під час та після війни. 2022. URL: <https://razumkov.org.ua/statti/sektor-vidnovlyuvanoyi-energetyky-ukrayiny-do-pid-chas-ta-pislya-viyny>
3. Розпорядження Кабінету міністрів України № 373 від 21.04.2023 року «Про схвалення

Енергетичної стратегії України на період до 2050 року». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/373-2023-%D1%80#Text>

4. Савченко О. Проблеми та перспективи розвитку відновлюваної енергетики в 2024 році. 2024. Liga Zakon // https://biz.ligazakon.net/analytics/227024_problemi-ta-perspektivi-rozvitku-vidnovlyuvano-energetiki-v-2024-rots

5. Мірошниченко В. В. Проблеми розвитку енергетики України в контексті сучасних екологічних викликів / Інноваційні ідеї в економічній науці: пошуки вирішення сучасних проблем: матер. наук.-практ. конф. – К.: НаУКМА, 2019.

6. Павленко О., Андрусевич Н., Павлюк С., Матейчук Є., Беякова В., Крамаренко О., Рябика М. 2022. Позиційний лист щодо проекту плану відновлення: наразі документ не виглядає як “Український зелений курс”. URL: <https://dixigroup.org/analytic/poziczijnij-list-shhodo-proektu-planu-vidnovlennya>.

7. Рожелюк М. М. Досвід використання регенеративних джерел енергії в Україні та країнах Європи. Нові компетенції для Індустрії 5.0 та управління даними для закладів вищої освіти : збірник матеріалів круглого столу. Під заг. ред. Храпкіної В. В., Пічик К. В. Національний університет «Києво-Могилянська академія». Київ : НаУКМА, 2023. С. 84–95.

8. Ionescu L. (2022). Urban Greenhouse Gas Accounting for Net-Zero Carbon Cities: Sustainable Development, Renewable Energy, and Climate Change. Geopolitics, History, and International Relations, 14(1), 155–171. URL: <https://www.cceol.com/search/article-detailid=1055696>

9. Вишницька А. Чому відновлювана енергетика — це запорука безпеки для України під час та після війни. 2023. Heinrich-Böll-Stiftung // <https://ua.boell.org/uk/2023/02/22/chomu-vidnovlyuvana-enerhetyka-tse-zaporuka-bezpeky-dlya-ukrayiny-pid-chas-ta-pislya>

Мовчан М. В.

Національний університет «Києво-Могилянська академія»,
студентка БП-3

СТАРІННЯ НАСЕЛЕННЯ ЯК ВИКЛИК СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ ТА МОЖЛИВІСТЬ ДЛЯ СТАРШИХ ПРАЦІВНИКІВ СТАТИ ДРАЙВЕРОМ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Постійне зростання сучасного старіння населення було визначено як одну з найважливіших соціальних та економічних проблем двадцять першого століття, яка, ймовірно, матиме далекосяжні фінансові та соціальні наслідки для сталості систем суспільного добробуту в усьому світі. Morgan Stanley вважає, що старіння населення Європи може зменшити ВВП єврозони на 4% до 2040 року, оскільки люди живуть довше, а рівень народжуваності падає, тому актуальність залучення працівників старшого віку зростає дедалі більше.

У 2015 році Європейська комісія у своєму звіті про демографічне старіння представила ідею «срібної економіки», яка набуває нової динаміки порівняно з минулим, оскільки досліджує хід старіння та можливості, які воно пропонує. «Срібна економіка» шукає можливості, які виникають внаслідок демографічного старіння. Вона складається з взаємопов'язаних елементів з метою надання послуг, які можуть покращити якість життя людей похилого віку, їх інтеграцію в суспільство та участь в економічній діяльності. Для цього потрібні інноваційні політики, продукти та послуги, здатні прислухатися до потреб людей похилого віку та запропонувати їм практичні рішення, одночасно сприяючи розвитку. Срібна економіка співпрацює з новими технологіями (наприклад, дистанційний моніторинг стану здоров'я, розумні будинки, безпілотні транспортні засоби, роботизовані програми догляду тощо). Вважається, що вона робить подвійний внесок у розвиток, зменшуючи витрати, пов'язані зі старінням, покращуючи якість життя людей похилого віку та водночас сприяючи підприємництву (Всесвітній економічний форум, 2018).

Для сучасної демографічної ситуації України сьогодні характерне старіння населення, на це негативно впливає ескалація повномасштабної війни, мобілізація, масовий відтік молодого населення, що спричинило нестачу кадрів, Міністерство економіки України оцінює дефіцит